

Täysistunto

Torstai 7.11.2024 klo 16.00—20.57

11. Lakialoite laiksi metsästyslain 33 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 39/2024 vp Tiina Elo vihr ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.46 **Tiina Elo vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metsästysteemalla jatke-
taan vielä. Tänäpä on useampi siihen liittyyvä asia ollut täällä käsittelyssä. Eli puhetta seu-
raavaksi riistavesilintujen tilanteesta, joka sekin on hälyttävä.

Useiden harvalukuisempien riistavesilintujemme kantojen taantuma on jatkunut jo yli
15 vuotta, ja moni näistä lajeista on päätenyt uhanalaisten lajien listalle. Huolestuttavaa on
se, että myös tärkeimpien ja yleisimpien riistasorsalajien kannat ovat taantuneet. Kyse ei
siis ole pelkästään uhanalaisista tai vaarantuneista lajeista vaan kaikista vesilinnuistamme.

Vesilintukantojen vaalimiseksi ja vahvistamiseksi tehdään paljon hyvää työtä, muun
muassa Sotka- ja Helmi-hankkeilla, joissa vesilinnuille kunnostetaan rauhallisia levähdys-
ja pesimäpaikkoja ja samalla vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta. Tältä työltä kuiten-
kin putoaa pohja pois, jos vesilintuja metsästetään enemmän kuin niiden kannat kestävät.
Siksi olen tehnyt lakialoitteen, jolla kielletäisiin lintujen niin kutsuttu ruokintametsästys.

Ruokintametsästyksessä vesilintuja houkutellaan ruokinnalle, josta niitä voidaan am-
pua helposti varsin suuriakin määriä. Long Playn alkuvuodesta tekemän selvityksen mu-
kaan ruokintametsästystä harjoittavat etenkin metsästysturismia pyörittävät yrittäjät. Yk-
sittäisinä päivinä ruokintapaikoilta voidaan ampua jopa satoja lintuja.

Luonnonvarakeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan metsästäjät kuljettavat vesistöi-
hin vuosittain noin kuusi miljoonaa kiloa viljaa vesilintujen ruokkimiseksi. Keskimääräi-
sellä ruokinnalla viljaa on tarjolla lähes 400 kiloa ja osalla jopa tuhansia kiloja. Ruokinta-
metsästys on johtanut erittäin suurten sorsasaaliiden ampumiseen. Tämä on kaukana perin-
teisistä pyyntikeinoista, joissa lintuja etsitään rantoja kahlaamalla ja soutamalla tai lento-
reiteillä odottelemalla.

Uhanalaisten lajien lisäksi ruokintametsästyksellä on todennäköisesti vaikutuksia myös
elinvoimaisempien lajien kantoihin, sillä ruokintojen valtavat saalismäärät ylittävät lähi-
alueen vesilintujen poikastuotannon jopa moninkertaisesti. Pahimmillaan ruokintametsäs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

tys johtaa siihen, että ruokinnalla houkutellaan lintuja ammuttavaksi läheisiltä suojelualueilta, joilla niitä yritetään nimenomaan suojella.

Arvoisa puhemies! Ruokintametsästyksen kieltä selvitettiin viime hallituskaudella, ja maa- ja metsätalousministeriö laittoi vuonna 2021 lausunnolle luonnoksen asetuksesta, jolla ruokintametsästys olisi kielletty kolmeksi vuodeksi. Huolimatta kiellon saamasta laajasta tuesta se ei edennyt maa- ja metsätalousministeriöstä eteenpäin. Ruokintametsästyksen kieltä tuetaan laajasti paitsi luonnonsuojelujärjestöissä ja hallinnossa myös metsästäjien keskuudessa. Metsästäjistä yli puolet vastustaa voimakkaasti vesilintujen ruokintaan perustuvaa metsästystä ja vain alle kymmenen prosenttia pitää sitä suuressa määrin tai täysin hyväksyttävänä. Ruokintametsästyksessä saalis keskittyy entistä epätasaisemmin pienemmälle joukolle metsästäjiä, ja on myös arvioitu, että monesti juuri nuoret metsästäjät jäävät ruokintapaikkojen metsästysmahdollisuuksien ulkopuolelle.

Ruokintametsästys aiheuttaa myös muuta haittaa. Ruokinta voi ylläpitää haitallisten vieraspetojen, kuten viljaruokinnoille syömään hakeutuvien supikoirien, kantoja. Ruokintametsästys kasvattaa myös patogeenien, kuten lintuinfluenssan, tarttumis- ja leviämiskä, koska se kerää pienelle alueelle paljon lintuja ja vesilinnut ulostavat tuodun viljan päälle. Ruokinta voi myös aiheuttaa rehevöitymistä ja heikentää vesistöjen tilaa.

Arvoisa puhemies! Vesilintujen ruokintametsästyksen kieltämisellä lailla on varsin vakuuttavat perustelut, ja kuten totesin, asiaa on myös ministeriössä varsin kattavasti valmisteltu. Tekemälläni lakialoitteella metsästyslain 33 §:n 2 momenttiin lisättäisiin kohta, joka kieltää ruokinnan käytön houkuttimena vesilintujen metsästyksessä. Aloitteella kielletäisiin kaikki sellainen toiminta, jossa vesilinnuille tuodaan ravintoa, jonka tarkoituksena on houkutella ne paikalle, josta ne voidaan ampua. Riistapeltoja tai vastaavia riistaeläimille suojaa antavia ja luonnon monimuotoisuutta vahvistavia rakenteita ei kielletäisi.

Ruokintametsästyksen kieltämistä puoltaa myös se, että perinteisesti suomalaisen metsästyksen etiikkaan on kuulunut riistan etsiminen ja sen korostaminen, että saaliin saaminen ei ole pääasia, vaan luonnossa oleminen. Nämä eivät ruokintametsästyksessä enää toteudu, koska siinä houkutellaan linnut ravinnolla yhteen paikkaan ammuttavaksi. Ruokinnalta metsästäminen ei edellytä metsästäjältä riistan etsimisen taitoja, mikä on omiaan johtamaan siihen, että metsästäjien osaaminen ja taidot kapenevat. Tämä herättää kysymyksen, ohjaako nykyinen sääntelemätön tilanne metsästyskulttuurin muuttumista siihen suuntaan, että metsästäjät tottuvat helppoon metsästykseseen. Ruokinnan seurauksena riistaa aletaan jopa mieltää tuotantoeläimiksi, mikä on mielestäni todella kestäväntöntä ja monella tapaa ongelmallista niin eläinten kuin luonnon kannalta. Tällaista metsästystä ei voida enää millään muotoa kutsua eräkulttuuriksi tai eränkäynniksi, eikä sitä voida puolustaa suomalaisen perinteisen metsästyskulttuurin ylläpidolla.

Siksi toivon, että tästä salista ja tästä talosta löytyy tälle lakialoitteelle laajaa tukea. Metsästyksen hyväksyttävyyden vahvistaminen on myös vastuullisten metsästäjien etu. Ruokintametsästyksen kieltäminen ohjaisi vesilintujen metsästystä vähemmän tehokkaksi, perinteisiin metsästäjien taitoja vaativiin pyyntitapoihin ja parantaisi metsästyksen sosiaalista, kulttuurista ja ekologista kestävyyttä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.52 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Elon lakiesitys on erittäin kannatettava. Saan itse paljon yhteydenottoja Pohjois-Suomesta, jossa itse asun, metsästäjiltä, jot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

ka vakavasti paheksuvat tätä ruokintametsästyksen käytäntöä. Kuten edustaja Elo puheen-vuorossaan sanoi, tämä käytäntö jättää yhä vähemmän metsästettävää niille metsästäjille, jotka eivät ruokintametsästystä harrasta. Olin aidosti, syvästi järkyttynyt, kun kuulin omalla kotiseudullani Oulussa tätä tapahtuvan todellakin meidän alueemme merkittävimmän luonnonsuojelukosteikon, Liminganlahden, reunoilla.

Kyse on siis toiminnasta, jota ammattimaisesti tai yrittäjävetoisesti pyöritetään ja jossa houkutellaan ruokinnalla metsästettäväksi helppoa saalista viereiseltä luonnonsuojelualueelta, jossa todellakin tehdään suuria ponnistuksia näiden maailmassamme valitettavasti harvinaistuvien vesilintukantojen suojelemiseksi. Mielestäni tämä ei ole reilua missään tapauksessa luontoa, luonnonsuojelua kohtaan, mutta ei se kyllä voi olla reilua metsästystäkään kohtaan. Toivon, että tämä olisi aloite, jota voisimme tässä eduskunnassa yhdessä edistää.

Äskeisessä keskustelussa, jossa keskustelimme toisesta asiasta, salametsästyksestä, nousi esille haaskaruokinta. Kyseessä on varsin samankaltainen asia, joskin haaskaruokinnassa edellisessä kohdassa puhe oli ehkä yleensä valokuvaamiseen houkuttelusta, ja se vaikutti siinä keskustelussa. Tai siinä keskustelussa puhuttiin sen vaikutuksista suurpe-toihin. Tässä nyt puhutaan metsästyksessä ja kohteen houkuttelemisesta ruokinnalla. Mutta yhtä kaikki kyse on ihmisen puuttumisesta luonnon ekosysteemeihin, joka monella tavalla, kuten edustaja Elo tässä kuvaili niitä tapoja, vaikuttaa siihen luonnon kiertokulkuun ja saa sen epätasapainoon. Metsästäminen kuitenkin parhaimmillaan voi olla toimintaa, joka vaikuttaa vain vähäisessä määrin ekosysteemeihin, kun se kohdistetaan lajeihin, mitkä ovat elinvoimaisia. Mutta tällä tavalla, kun muokkaamalla sitä ekosysteemiä halutaan saada suuria saaliita kerrallaan erittäin helposti, kyse on mielestäni ihan muusta kuin eettisesti kestävästä metsästyksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

20.55 Mikko Polvinen ps: Arvoisa puhemies! Ehkä en ihan tällaisenaan tätä lakia tulisi kannattamaan, mutta siihen kokonaisuuteen, miten meidän metsässä elävää riistaa ruokitaan ja kuinka sitä sieltä ruokinnalta käytetään, kuinka sitä luontokuvauksessa hyödynnetään, kuinka sitä metsästyksessä hyödynnetään, missä mittakaavassa, tällä aloitteella voisi olla merkitystä ja voisi tuoda sitä keskustelua, mikä on reilua luonnolle, mikä on reilua metsästämiselle, mikä on reilua sille perinteiselle metsästyskulttuurille, missä ihminen jah-taa eri eläimiä ja koettaa saada sitä saaliikseen puhtain metsästämiskeinoin. Siinä on mukana sellainen elementti, että se ei ole vain tällaista valmiille maalille metsästämistä.

Hyvä sinänsä, että tämä asia on nyt tullut keskusteluun. Sitten voimme varmasti tarkas-tella, kun tätä haaskalakiakin katsotaan, kokonaisuutta siitä, miten ruokaa ja ruokintaa hyö-dynnetään eläimien saamiseksi kuvatuiksi tai metsästetyiksi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.